

Friesland Bank NV

Halfjaarbericht 2013

INHOUDSOPGAVE

Bestuursverslag

I.1	Algemeen	3
I.2	Financiële resultaten	3
I.3	Balans, solvabiliteit en liquiditeit	3
I.4	Verwachting 2013	3
I.5	Risico's en onzekerheden	3
I.6	Bestuursverklaring	4

Halfjaarrekening

II.1	Geconsolideerde balans per 30 juni 2013	6
II.2	Verkorte geconsolideerde winst- en verliesrekening 1 ^e halfjaar 2013	7
II.3	Verkort geconsolideerd overzicht totaalresultaten 1 ^e halfjaar 2013	8
II.4	Verkort geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen 1 ^e halfjaar 2013	9
II.5	Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht 1 ^e halfjaar 2013	9
II.6	Geselecteerde toelichtingen halfjaarrekening 2013	10

BESTUURSVERSLAG

I.1 Algemeen

Het halfjaarbericht 2013 is de halfjaarlijkse financiële verslaggeving van Friesland Bank NV zoals bedoeld in art. 5:25d Wet op het financieel toezicht (Wft). Dit halfjaarbericht 2013, waaronder de halfjaarrekening, is niet gecontroleerd of beoordeeld door de externe accountant. Dit geldt ook voor de vergelijkende cijfers 2012.

De afgelopen periode heeft in het teken gestaan van de verdere voorbereiding van de migratie van klanten en producten naar de Rabobank. Tevens hebben de eerste daadwerkelijke migraties plaatsgevonden, onder andere van de grotere zakelijke klanten. Daarbij werd de reguliere dienstverlening aan klanten gecontinueerd. De planning is dat in het najaar de grootschalige migratie van klanten en producten plaats zal vinden.

I.2 Financiële resultaten

De nettowinst over het eerste halfjaar van 2013 bedraagt € 9 miljoen, tegenover € 6 miljoen in de eerste helft van 2012. Bij de operationele inkomsten is er sprake van een hogere rente, lagere provisies en lagere overige opbrengsten en resultaten. In totaal dalen zowel de operationele inkomsten als de bedrijfslasten door deconsolidatie-effecten, vooral door de verkoop van bedrijfsonderdelen in de tweede helft van 2012. Autonoom is er sprake van lagere bedrijfslasten, ondermeer door de uitstroom van personeel. Het bedrijfsresultaat voor waardeverminderingen neemt per saldo iets af. De bijzondere waardeverminderingen liggen op een aanzienlijk lager niveau dan vorig jaar, toen er hoge waardeverminderingen van kredieten en (im)materiële vaste activa waren. Vorig jaar was er een aanzienlijke belastingbate, omdat door de overname door de Rabobank fiscale vorderingen van Friesland Bank verrekenbaar werden.

I.3 Balans, solvabiliteit en liquiditeit

Het balanstotaal is met 14% gedaald naar € 8,2 miljard. Aan de actiefzijde van de balans zijn de effecten van de migratie naar de Rabobank zichtbaar, waardoor onder andere de post kredieten met € 0,8 miljard daalt naar € 7,6 miljard. Als gevolg van de afbouw van de balans zijn verder de posten bankiers (-€ 0,3 miljard) en overige financiële activa (-€ 0,3 miljard) afgenomen. Aan de creditzijde van de balans is externe funding vervangen door interne (Rabobank) funding. Hierdoor zijn met name de posten schuldbewijzen (-€ 1,1 miljard) en de achtergestelde schulden (-€ 0,2 miljard) afgenomen. Het eigen vermogen neemt per saldo beperkt toe tot € 490 miljoen. De solvabiliteitsratio's zijn ten opzichte van eind 2012 toegenomen, met name door lagere risico gewogen activa. De solvabiliteit kernvermogen (Tier1-ratio) is 9,5% (was 7,9%) en de solvabiliteit totaal vermogen (BIS-ratio) is 12,0% (was 11,8%). De liquiditeit voldoet ruimschoots aan de normen en is gewaarborgd door ruime mogelijkheden binnen de Rabobank.

I.4 Verwachting 2013

De resterende maanden van 2013 zullen in het teken staan van de verdere integratie en migratie van klanten en producten naar de Rabobank, waarbij in het najaar aanzienlijke volumes zullen overgaan. Dit zal leiden tot een sterke afname van de diverse balansposten, met name kredieten en toevertrouwde middelen. Dit gegeven, in combinatie met de voortdurende moeilijke economische omstandigheden waardoor kredietverliezen moeilijk in te schatten zijn, leidt ertoe dat geen concrete uitspraak over de resultaten van het lopende boekjaar gedaan kunnen worden.

I.5 Risico's en onzekerheden

Dit verslag bevat verwachtingen over toekomstige ontwikkelingen en uitkomsten. Deze verwachtingen voor de komende zes maanden zijn gebaseerd op huidige informatie en aannames van het management betreffende bekende en onbekende risico's en onzekerheden. De daadwerkelijke ontwikkelingen en uitkomsten kunnen aanzienlijk afwijken als gevolg van risico's en onzekerheden zoals onder meer de algemene economische omstandigheden, verandering in kredietwaardigheid van onze klanten en tegenpartijen, de ontwikkelingen op de financiële markten en in rentestanden, het verloop van de migratie en afbouw van de organisatie, juridische geschillen, algemene concurrentie in de financiële wereld, veranderingen van wetten en regelgeving en veranderingen in het beleid van overheden en toezichthoudende instanties.

I.6 Bestuursverklaring

De Raad van Bestuur van Friesland Bank NV verklaart dat, voor zover de raad bekend, (i) de halfjaarrekening een getrouw beeld geeft van de activa, de passiva, de financiële positie en de winst van Friesland Bank NV en (ii) het halfjaarverslag een getrouw overzicht geeft van belangrijke gebeurtenissen die zich de eerste zes maanden van 2013 hebben voorgedaan en het effect daarvan op de halfjaarrekening, en van de voornaamste risico's en onzekerheden voor de overige zes maanden van 2013.

Leeuwarden, 29 augustus 2013

Friesland Bank NV
Raad van Bestuur

Mr. J.A. de Leeuw
Drs. G.T. van Wakeren RBA
Drs. B.K. Wijbrandi
Drs. M.W. Kranenburg RA

HALFJAARREKENING

II.1 Geconsolideerde balans per 30 juni 2013

Bedragen in duizenden euro's

	30-06-2013	31-12-2012	€-mut
Activa			
Kasmiddelen	145.154	108.637	36.517
Bankiers	20.073	296.746	-276.673
Kredieten	7.614.973	8.380.073	-765.100
Overige financiële activa	39.493	319.036	-279.543
Immateriële activa	2.212	5.358	-3.146
Materiële vaste activa	28.701	31.562	-2.861
Belastingvordering op Rabobank	264.546	268.660	-4.114
Overige activa	21.790	26.966	-5.176
Overlopende activa	29.625	44.008	-14.383
Totaal activa	8.166.567	9.481.046	-1.314.479
Passiva			
Bankiers	1.265.907	997.013	268.894
Toevertrouwde middelen	5.943.721	6.080.795	-137.074
Schuldbewijzen	88.848	1.191.176	-1.102.328
Financiële verplichtingen	3.803	40.693	-36.890
Overige schulden	41.186	134.207	-93.021
Overlopende passiva	114.259	171.507	-57.248
Voorzieningen	28.962	32.425	-3.463
Acute belastingverplichtingen	993	791	202
Latente belastingverplichtingen	0	2.492	-2.492
Achtergestelde schulden	188.775	344.654	-155.879
	7.676.454	8.995.753	-1.319.299
Kapitaal en reserves toekomend aan aandeelhouders Friesland Bank NV	365.453	360.633	4.820
Perpetual capital securities	124.660	124.660	0
Eigen vermogen	490.113	485.293	4.820
Totaal passiva	8.166.567	9.481.046	-1.314.479

II.2 Verkorte geconsolideerde winst- en verliesrekening 1^e halfjaar 2013

Bedragen in duizenden euro's

	1 ^e halfjaar 2013	1 ^e halfjaar 2012	€-mut
Rente	92.257	55.027	37.230
Provisie	7.822	13.277	-5.455
Overige opbrengsten en resultaten	-5.632	41.728	-47.360
Omzet participaties	0	273.514	-273.514
Operationele inkomsten	94.447	383.546	-289.099
Personeelskosten	30.632	83.633	-53.001
Andere beheerskosten	21.480	241.255	-219.775
Afschrijvingen	5.305	19.759	-14.454
Operationele bedrijfslasten	57.417	344.647	-287.230
Bedrijfsresultaat voor bijzondere waardeverminderingen	37.030	38.899	-1.869
Bijzondere waardeverminderingen van kredieten	24.917	174.482	-149.565
Bijzondere waardeverminderingen van overige financiële activa	0	4.926	-4.926
Bijzondere waardeverminderingen van (im)materiële vaste activa	226	30.488	-30.262
Operationeel resultaat	11.887	-170.997	182.884
Belastingen	2.700	-176.746	179.446
Nettoresultaat boekjaar	9.187	5.749	3.438
Beschikbaar voor belang derden	0	-393	393
Beschikbaar voor aandeelhouders van Friesland Bank NV en houders perpetual	9.187	6.142	3.045
	9.187	5.749	3.438

II.3 Verkort geconsolideerd overzicht totaalresultaten 1^e halfjaar 2013

Bedragen in duizenden euro's

	1 ^e halfjaar 2013	1 ^e halfjaar 2012	€-mut
Nettoresultaat boekjaar	9.187	5.749	3.438
Overige resultaten			
Mutatie cash flow hedges	2.280	2.181	99
Belastingeffect	-570	2.036	-2.606
	<u>1.710</u>	<u>4.217</u>	<u>-2.507</u>
Herwaardering geassocieerde deelnemingen	0	-33.790	33.790
Overige herwaarderingen	-2.103	-1.469	-634
Belastingeffect	526	0	526
	<u>-1.577</u>	<u>-35.259</u>	<u>33.682</u>
Herwaardering voor verkoop beschikbare financiële instrumenten	-4.243	4.936	-9.179
Belastingeffect	894	598	296
	<u>-3.349</u>	<u>5.534</u>	<u>-8.883</u>
Overige resultaten, inclusief belastingeffect	-3.216	-25.508	22.292
Totaal resultaten, inclusief belastingeffect	5.971	-19.759	25.730
Beschikbaar voor belang derden	0	-393	393
Beschikbaar voor aandeelhouders van Friesland Bank NV en houders perpetual	5.971	-19.366	25.337
	<u>5.971</u>	<u>-19.759</u>	<u>25.730</u>

II.4 Verkort geconsolideerd mutatieoverzicht eigen vermogen 1^e halfjaar 2013

Bedragen in duizenden euro's

	Totaal kapitaal en reserves	Perpetual capital securities	Belang van derden	Totaal eigen vermogen
Stand per 31 december 2011, gerapporteerd	320.680	125.000	50.887	496.567
- Aanpassing IAS19R	11.228	0	0	11.228
Stand per 31 december 2011, aangepast	331.908	125.000	50.887	507.795
- Nettoresultaat, aangepast	6.142	0	-393	5.749
- Overige resultaten	-25.508	0	0	-25.508
- Agiostorting	200.000	0	0	200.000
- Dividenduitkering	-127.977	0	0	-127.977
- Overige mutaties	10	-100	0	-90
- Mutatie belang derden	0	0	-337	-337
Stand per 30 juni 2012	384.575	124.900	50.157	559.632
Stand per 31 december 2012, gerapporteerd	353.158	124.660	0	477.818
- Aanpassing IAS19R	7.475	0	0	7.475
Stand per 31 december 2012, aangepast	360.633	124.660	0	485.293
- Nettoresultaat	9.187	0	0	9.187
- Overige resultaten	-3.216	0	0	-3.216
- Dividenduitkering	-1.151	0	0	-1.151
Stand per 30 juni 2013	365.453	124.660	0	490.113

II.5 Verkort geconsolideerd kasstroomoverzicht 1^e halfjaar 2013

Bedragen in duizenden euro's

	1 ^e halfjaar 2013	1 ^e halfjaar 2012
Liquide middelen begin boekjaar	76.028	354.425
- Kasstroom operationele activiteiten	1.084.461	316.410
- Kasstroom investeringsactiviteiten	263.691	32.552
- Kasstroom financieringsactiviteiten	-1.259.358	164.254
Liquide middelen medio boekjaar	164.822	867.641
De samenstelling van de liquide middelen is als volgt:		
- Kasmiddelen	145.154	39.956
- Bankiers debet onmiddellijk opeisbaar	20.017	795.227
- Bankiers debet aangehouden bij SPV's	56	58.976
- Bankiers credit onmiddellijk opeisbaar	-405	-26.518
	164.822	867.641

II.6 Geselecteerde toelichtingen halfjaarrekening 2013 Friesland Bank NV

Algemeen

De aandelen van Friesland Bank Holding NV, die alle aandelen houdt in Friesland Bank NV, zijn per 1 april 2012 overgegaan naar Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A. (Rabobank Nederland). De financiële gegevens van Friesland Bank worden meegeconsolideerd in de halfjaarcijfers van de Rabobank Groep. Rabobank Nederland heeft ten aanzien van Friesland Bank NV een verklaring ex art. 2:403 lid 1 sub f BW verstrekt.

Grondslagen

De halfjaarcijfers zijn opgesteld in overeenstemming met IAS 34, Interim Financial Reporting, zoals aanvaard door de Europese Unie. De gehanteerde grondslagen ten behoeve van waardering en resultaatbepaling zijn in overeenstemming met de door de Rabobank gehanteerde grondslagen.

IFRS-standaarden

Ingaande 2013 heeft Friesland Bank een aantal nieuwe en/of gewijzigde IFRS-standaarden toegepast. Dit betreft met name IAS 1, presentatie van de jaarrekening, IAS 19R personeelsbeloningen, IFRS 7 financiële instrumenten en IFRS 13 reële waarde. Van deze standaarden heeft de gewijzigde standaard IAS 19R invloed op vermogen en resultaat, met name door het vervallen van de zogenaamde corridor. Actuariële resultaten worden nu rechtstreeks in het vermogen verwerkt, de vergelijkende cijfers zijn aangepast. Dit leidde tot een stijging van het vermogen per 1 januari 2012 van € 11 miljoen en van € 7 miljoen per 31 december 2012. Het resultaat over het eerste halfjaar van 2012 kwam € 0,2 miljoen hoger uit.

Friesland Bank heeft geen nieuwe of gewijzigde IFRS-standaarden vervroegd toegepast. Deze standaarden zullen effectief worden per 1 januari 2014 dan wel 1 januari 2015. Als gevolg van het feit dat de integratie van Friesland Bank met de Rabobank dan voor een belangrijk deel gerealiseerd zal zijn, zullen deze standaarden geen of nauwelijks effect hebben op de financiële positie van Friesland Bank.

Schattingen

Bij het opstellen van de halfjaarcijfers is gebruik gemaakt van schattingen en veronderstellingen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de opgenomen bedragen. De gehanteerde schattingen en veronderstellingen zijn gebaseerd op de meest recente informatie. De werkelijke uitkomsten in de toekomst kunnen echter afwijken van de huidige schattingen en veronderstellingen.

Bankiers (debet)

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de bankiers is:		
- Direct opeisbare tegoeden	20.017	47.590
- Direct opeisbare tegoeden aangehouden bij SPV's	56	62.898
- Niet-direct opeisbare tegoeden aangehouden bij SPV's	0	186.258
	<u>20.073</u>	<u>296.746</u>

Specificatie kredieten

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de kredieten is:		
- Kredieten aan grote ondernemingen	1.388.254	1.983.643
- Kredieten aan kleine en middelgrote ondernemingen	1.932.566	1.988.291
- Woninghypotheken aan particulieren	4.299.057	4.398.618
- Overige particuliere kredieten	423.530	442.926
- Voorziening voor oninbaarheid	-428.434	-433.405
	<u>7.614.973</u>	<u>8.380.073</u>

	1^e halfjaar 2013	1^e halfjaar 2012
Het verloop van de kredietvoorziening is:		
Stand per 31 december	433.405	232.802
- Verhoging bestaande posten	27.070	54.545
- Verlaging bestaande posten	-13.539	-2.525
- Vrijval bestaande posten	-22.372	-3.613
- Afboekingen	-27.762	-20.256
- Ontvangsten	1.285	372
- Toevoeging nieuwe posten	33.758	126.075
- Migratie	-3.411	0
Stand per 30 juni	<u>428.434</u>	<u>387.400</u>

De afname van de post kredieten is het gecombineerde effect van reguliere aflossingen, de beëindiging van actieve verkoop en migratie van posten naar de Rabobank.

Overige financiële activa

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de overige financiële activa is:		
<i>Voor verkoop beschikbaar</i>		
- aandelen	52	10.747
- obligaties	10.558	267.320
<i>Derivaten</i>		
- held for trading	28.883	40.969
	<u>39.493</u>	<u>319.036</u>

De daling van de post overige financiële activa is het gevolg van de integratie van Friesland Bank met de Rabobank en de daaruit voortvloeiende afbouw van portefeuilles.

Opsplitsing op reële waarde opgenomen overige financiële activa naar waarderingstechniek:

Level I, genoteerde prijzen in actieve markten	10.558	269.840
Level II, model op basis van marktgegevens	28.935	49.196
Level III, model niet (geheel) op basis van marktgegevens	0	0
	<u>39.493</u>	<u>319.036</u>

Er hebben zich in de rapportageperiode geen verschuivingen tussen de levels voorgedaan (2012: idem).

Immateriële activa

De daling van de immateriële activa is het gevolg van periodieke afschrijvingen.

Materiële vaste activa

De daling van de materiële vaste activa betreft periodieke afschrijvingen en de verkoop van een aantal panden.

Belastingvordering op Rabobank

Per 1 april 2012 is Friesland Bank opgenomen in de fiscale eenheid Rabobank Nederland. Als gevolg hiervan kunnen fiscale vorderingen verrekend worden met de Rabobank.

Bankiers (credit)

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de bankiers is:		
- Direct opeisbare tegoeden	404	143.097
- Niet-direct opeisbare tegoeden	1.265.503	853.916
	<u>1.265.907</u>	<u>997.013</u>

In de niet-direct opeisbare tegoeden is de rekening courant met de Rabobank opgenomen.

Toevertrouwde middelen

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de toevertrouwde middelen is:		
- Spaargelden	3.645.809	3.727.587
- Rekening courant	1.004.655	949.017
- Deposito's	589.577	602.330
- Spaar en Betaal Mix	382.407	446.626
- Overige toevertrouwde middelen	321.273	355.235
	<u>5.943.721</u>	<u>6.080.795</u>

Schuldbewijzen

	30-6-2013	31-12-2012
De specificatie van de schuldbewijzen is:		
- Medium term notes	88.848	396.030
- Notes in het kader van securitisatietransacties	0	795.146
	<u>88.848</u>	<u>1.191.176</u>

De schuldbewijzen zijn gedaald door reguliere aflossingen van medium term notes en beëindiging van de resterende securitisatietransacties.

Specificatie operationele inkomsten

	1 ^e halfjaar 2013	1 ^e halfjaar 2012
De specificatie van de operationele inkomsten is:		
Exclusief consolidatie participaties:		
- Rente	92.257	60.252
- Opbrengsten uit effecten en geassocieerde deelnemingen	1.078	43.388
- Provisie	7.822	13.277
- Resultaat uit financiële transacties	-7.016	-361
- Overige baten	306	472
Consolidatie participaties:		
- Rente	0	-5.225
- Opbrengsten uit effecten en geassocieerde deelnemingen	0	-2.089
- Overige baten	0	318
- Omzet participaties	0	273.514
	<u>94.447</u>	<u>383.546</u>

De rente is gestegen met € 32 miljoen naar ruim € 92 miljoen. Deze stijging is ondermeer het gevolg van lagere fundingkosten en hogere rentegerelateerde provisies, waaronder versnelde amortisatie van afsluitprovisies.

In de opbrengsten uit effecten en geassocieerde deelnemingen is in de eerste helft van 2012 een incidentele post opgenomen met betrekking tot Van Lanschot (€ 33 miljoen).

De daling van de provisies is met name het gevolg van de verkoop van Optimix in de tweede helft van 2012. Daarnaast lagen ook de provisies bij de bank zelf (onder andere betalingsverkeer en effectenbemiddeling) lager. Het resultaat uit financiële transacties is gedaald door verkoop van financiële instrumenten (in het kader van de afbouw van de balans) en fair value mutaties van derivaten.

Als gevolg van de verkoop van Friesland Bank Investments (FBI) in de tweede helft van 2012 is er nu geen consolidatie-effect van participaties meer. Dit is met name zichtbaar in het vervallen van de omzet participaties (was € 274 miljoen).

Bedrijfslasten

	1 ^e halfjaar 2013	1 ^e halfjaar 2012
De specificatie van de bedrijfslasten is:		
Exclusief consolidatie participaties:		
- Personeelskosten	30.632	40.174
- Andere beheerskosten	21.480	30.788
- Afschrijvingen	5.305	7.992
Consolidatie participaties:		
- Personeelskosten	0	43.458
- Andere beheerskosten en kostprijs omzet	0	210.468
- Afschrijvingen	0	11.767
	57.417	344.647

De daling van de personeelskosten betreft vooral de eerder vermelde verkoop van Optimix en de afname van het personeelsbestand.

De afname van de andere beheerskosten is met name het gevolg van het teruglopende niveau van de bedrijfsactiviteiten, waaronder marketingkosten.

Evenals bij de operationele inkomsten, is de daling van de bedrijfslasten grotendeels het gevolg van de verkoop van FBI in de tweede helft van 2012.

Transacties met verbonden partijen

Sinds de overname van Friesland Bank door de Rabobank vinden er regelmatig transacties plaats met de Rabobank. In 2012 betrof dit onder andere vermogensversterking en overdracht van beleggingen en deelnemingen. In het eerste halfjaar 2013 hebben dergelijke transacties beperkt plaatsgevonden. Wel is er door Friesland Bank funding ontvangen van de Rabobank en heeft er migratie van kredieten plaatsgevonden. Daarnaast is de Rabobank de afgelopen periode nadrukkelijk betrokken geweest bij de migratie van Friesland Bank naar de Rabobank, zowel in een beleidsmatige, sturende en uitvoerende rol.

Er vinden in beperkte mate, tegen marktconforme tarieven, reguliere bancaire transacties, zoals kredietverlening en betalingsverkeer, plaats met overige verbonden partijen. Deze overige verbonden partijen betreffen geassocieerde deelnemingen en het key management. Binnen Friesland Bank worden de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen als key management aangemerkt. In het afgelopen halfjaar zijn er geen belangrijke transacties geweest met deze verbonden partijen.

Gesegmenteerde informatie

Friesland Bank onderscheidde tot en met 2012 de volgende bedrijfsonderdelen: bankbedrijf, participatiebedrijf en bancaire deelnemingen. Het participatiebedrijf en de bancaire deelnemingen zijn in 2012 overgedragen aan de Rabobank c.q. extern verkocht. Met ingang van 2013 resteert alleen nog het bankbedrijf als bedrijfsonderdeel, verstrekking van gesegmenteerde informatie is daarmee komen te vervallen.